

aangekomen met de Eendracht; Johannes Bacher, Jacob Preijs, Jurgen Matthijs, Johannes Heumer als scheepstimmerlieden aangekomen met de Lapienenburg; Johannes Nieuwhagen als scheepstimmerman aangekomen met de Aschat; Otto Atman als scheepstimmerman aangekomen met de Vrijburg. De eerste is in dienst bij de kamer van Zeeland, de acht anderen bij die van Amsterdam. [fol. 115] Allen zijn met vermindering van gage tot soldaat gedegradeerd. In de verwachting dat het bevel voor de verwerving van salpeter, dat de heren directeuren van de Engelse compagnie naar Bengalen gaven, beter zal worden uitgevoerd, wordt voor dit product verwezen naar de berichten die direct uit Hooghly aan Heren XVII zijn gezonden. Op Ceylon, in Coromandel of Malabar kon geen deugdelijke salpeter ingekocht worden. In een circulaire is het verbod van Heren XVII op het verstrekken van constanten aan vreemde naties voor het inkopen van benodigdheden of het leveren van levensmiddelen op krediet, bekend gemaakt. Heren XVII hebben niet alleen de twaalf in Coromandel geaccepteerde wissels, maar ook de vier die voor wat was geleverd aan het eskader van ridder Louis de Joannis waren ontvangen, voor rekening gelaten van degenen die ze aannamen. Dit besluit, betreffende de laatste vier wissels, heeft de Hoge Regering gevoelig getroffen. De motieven voor deze leningen staan duidelijk in het besluit van 21 september 1762 vermeld. [fol. 116] Bij het overleg werd stipte onzijdigheid betracht en, als er al sprake is van een vergrijp, dan komt dat door gebrek aan menselijk inzicht. Dat kan in politieke zaken dagelijks gebeuren, maar wordt beslist van de hand gewezen. Men zou nooit tot zo'n lening overgaan zonder van de noodzaak overtuigd te zijn. De Fransen hadden groot gebrek, en zonder rijst en andere levensmiddelen zouden hun vloot en koloniën op Mauritius en Bourbon tot hongersnood zijn vervallen. Dat gaf de overigens beleefde ridder Louis de Joannis driftig te kennen. Een weigering van de lening zou des te onbeleefder zijn geweest, daar pas enkele maanden geleden de Engelse oorlogsschepen te Batavia zijn gerepareerd en van het nodige zijn voorzien. [fol. 117] Dat was, evenals een stipte onzijdigheid, in de brief van Heren XVII van 9 april 1761 bevolen en zou geschonden zijn als de Fransen in belabberde omstandigheden niet waren geholpen en hun openbare vijanden, de Engelsen, in mindere nood wel. Omdat men, ongeacht de aangevoerde beweegredenen, toch verantwoordelijk wordt gehouden voor de gevolgen, vraagt men eerbiedig om duidelijke bevelen hoe te handelen, als bondgenoten van de staat, in grote verlegenheid van geld en andere benodigdheden, om hulp vragen en als die zonder nadeel voor de Compagnie is te geven. Het voorschieten van geld voor inkoop van het noodzakelijke of het verstrekken daarvan zonder betaling, wordt weliswaar niet goedgekeurd maar ook niet volstrekt verboden. Zo blijft men in onzekerheid. [fol. 118] Een duidelijk bevel zal onverkort worden opgevolgd. Wat betreft het ongenoegen van Heren XVII over de repatriëring van drie onderstuurlieden met het schip Velsen en het laten vergoeden van de premie door wie het aangaat, heeft de thans repatriërende aftredende commandeur en opperequipagemeester Hendrik Booms een rapport ingediend, dat bij het besluit van 17 augustus 1764 is gevoegd. Hij beroept zich op het tekort aan vooral bekwame derdewaaks. Dat is een dermate belangrijk argument dat zijn verzoek hem van de vergoeding te ontslaan, wordt gesteund. Voor de toekomst is bevolen per retourschip niet meer dan een onderstuurman met een gage van f 32,- en twee derde-waaks, of stuurlieden met een mindere gage, toe te staan. Mocht dat tegen de tijd van vertrek onmogelijk zijn, dan moet dat voorzien van redenen gerapporteerd worden. Dat wordt dan aan Heren XVII doorgegeven. In de brief van 18 oktober 1763 werd het overlijden van [fol. 119] de commandeur van Bantam, Hugo Pieter Faure, reeds gemeld. Hij was door Heren XVII tot extraordinaris Raad van Indië benoemd. Eveneens zijn overleden de tot onderkoopman bevorderde Gijsbert Temming en Jan Bernard Laurens de Vassij. Personalia. Zoals bevolen is de gage van essayeur Fredrik Altena op f 60,- gesteld. De huisvrouw van de assistent Eelders, Maria de Veer, betaalde te Batavia het transport- en kostgeld voor haarzelf en haar zoontje. Dat zal bij zijn aankomst eveneens door Jan Arnout Gallas dienen te gebeuren. De hoeveelheid van 3 miljoen lb bruine peper in de eis van retouren [fol. 120] zal niet overschreden worden, tenzij het vol beladen van de retourschepen dat vereist. De Ben-